СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 277. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 29. листопада, 1926. VOL. XXXIV. No. 277. Jersey City, N. J., Monday, November 29. 1926. THREE CENTS.

БОРОТЬБА МЕЖИ ЦЕРКВАМИ ЗА ҐРАФСЬКИЙ РОЗВІД НЕ ВТИХАЄ

ЕПИСКОП И ДУХОВЕНСТВО ПРОТЕСТАНТСЬКИХ ЦЕРКОВ КРИТИКУЮТЬ РИМСЬКУ ЦЕРКВУ.

НЮ ЙОРК, 26. листопада. — Заява епископа Менинґа з епископальної церкви, осуджуюча становище римо-католицької церкви в справі розводу для англійського князя Марлборо й американської міліонерки Вендербилтівної, не втихомирила бурі, але ще більше роспалила боротьбу межи церквами.

Цілий ряд епископів і священиків виступив з публичними заявами про сю справу. Всі без виїмку осуджують становище римо-католицької церкви, хоча не всі з того самого становища. Богато пасторів заявило, що головним арґументом у цілій справі були просто богацтва обох сторін.

Римо-католицькі епископи, які в тій справі заявлялись, якраз проти сього арґументу найбільше обороняються.

КОНЕЦЬ МАЙНЕРСЬКОГО СТРАЙКУ.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА., 27. листопада. — Девятьсот майнерів, які минувшого тижня вийшли були на страйк через ріжні непорозуміння зі зарядом ,рішили нині вертати до роботи, послухавши юнійного заряду вперед вернути до праці, а доперва відтак предложити свої домагання. Сього мавби вимагати від них юнійний контракт.

БОЯТЬСЯ ДАЛЬШОЇ ІМІҐРАЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 27. листопада. — Тут відбулися великі збори так званої Ліґи для Обмеження Іміґрації. Бесідники, які виступали на зборах, висказували острах, що колиб не здержати далі допливу іміґрантів, то сі за короткий час опанують Америку та зіпхають родовитих Американців на другий плян так само, як Американці се зробили вже з Індіянами.

КУЛИДЖ КАЖЕ, ЩО ВІН НЕ МАЄ ПРЕДСТАВНИКА В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН, 27. листопада. — Президент Кулидж заперечив чутки, немовби то конґресмен Фес був посередником межи ним а конґресом. Президент каже, що він не хоче мати ніякого посередника, а хоче переговорювати з конґресовими палатами безпосередно.

ПРОЦЕС ПРОТИ МІНІСТРА ЗА ОБМАН УРЯДУ.

ВАШИНҐТОН, 27. листопада. — Росправа проти бувшого міністра нутрішних справ Фола та нафтового підприємця Догені за обманюванне уряду ведеться серед незвичайно завзятої боротьби межи адвокатами уряду й обжалованих.

Нині приміром адвокати сторін сперечалися цілий день, чи суд має допустити на росправу докази, що Догені позичив був Фолови більшу суму гроша. Про сю позичку говорено на комітеті сенату, який розслідживав нафтовий скандал.

РОСПРАВА ЗА ВБИЙСТВО ГОЛА.

СОМЕРВИЛ, Ню Джерзі, 27. листопада. — На росправу проти троє людий, обжалованих за вбийство нюбронсвикського проповідника Гола й його любовниці пані Милс, станув нині як відводовий свідок приватний детектив Де Мартіні, котрого прокураторія посуджує, що се він затаїв висліди слідства, яке він робив над вбийством Гола з рамени його родини, стараючися не допустити до обжалування родини. Він заперечив, немовби то він був підкуплений або підкуплював других свідків.

Зараз по скінченню свідоцтва його арештовано на приказ прокураторії та випущено на волю по зложенню кавції в сумі три тисячі долярів.

Обжалований Генрі Карпендер, котрий однак тепер не стає на росправі, признав, що він предкладав півтретя тисяча долярів як хабар стейтовому жовнірови Дикменови, щоби сей перестав вести далі слідство.

Один свідок признав, що пані Ґибсон предкладала йому 100 долярів, як він потвердить її зізнання.

Публика вижидає з великим зацікавленнєм зізнань пані Гол, яка має зізнавати завтра.

СУДОВА ЗАБОРОНА ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

НЮ ЙОРК, 27. листопада. — Висший суд переслухав нині відклик кравецьких підприємців проти рішення низчого суду, відмовляючого їм заборони проти кравецької юнії. Висший суд дав таку заборону, опираючися на тому, що юнійні робітники допускалися в страйку насильного натиску на нестрайкуючих.

ВЕЛИКІ БУРІ НА ОКЕАНІ.

НЮ ЙОРК, 27. листопада. — Всі кораблі, що приїзджають з Атлянтійського океану, переходили через кількадневу страшну бурю. Декотрі з них спізнилися через бурю три дні.

Відомий підбіґуновий подорожний Амундсен заповідає, що сьогорічна зима в Америці буде дуже лаґідна.

КАТОЛИЦЬКІ СВЯЩЕНИКИ И ПАСТОРИ НА ПОМІЧ ЖИДАМ.

ВАШИНҐТОН, 27. листопада. — Орґанізація Американська Християнська Фундація для Допомоги Жидам приєднала для своєї роботи коло 50,000 католицьких священиків і протестантських пасторів, які мають помагати орґанізації збирати жертви на допомогу Жидам по ріжних сторонах світа.

ФРАНЦІЯ НЕ ЗНАЄ, КОГО ВИСЛАТИ ДО АМЕРИКИ ЯК АМБАСАДОРА.

ПАРИЖ, 25. листопада. — По резиґнації Беренже знайшлася Франція в тяжкім положенню що до вибору особи нового посла до Вашинґтону. Позиція того посла не буде дуже приємна, бо він нічого доброго не може заявити президентови Кулиджови, коли зявиться на авдієнцію, бо справа довгів ще досі висить. Треба вибрати дуже зручного диплъомата, який пильнував би делікатної справи, а заразом сховав встид і не робив собі богато з того, що має заступати неприємну справу.

ПРОТИВНИКІВ ФАШИСТІВ БЕРЕ ПОЛІЦІЯ ПІД ДОГЛЯД.

РИМ, 25. листопада. — В містах Неаполю, Месині, Брешії і Венеції наказала поліція особам, яких підозрівають о неприхильне відношення до фашизму, мешкати тільки в означеному поліційному районі і бути під сталим доглядом поліції.

СЛІПИЙ АДВОКАТ ПЕРЕД НАЙВИСШИМ СУДОМ.

ВАШИНҐТОН, 25. листопада. — Перед Найвисшим Судом Злучених Держав обороняв нині одну справу Реймонд Гендерсон, адвокат з Каліфорнії, зовсім сліпий. Адвокат здивував суд, коли він став читати свої записки дотиком пальців. Його записки були виписані письмом для сліпих, себто піднесеними буквами.

Сліпий адвокат обороняв Каліфорнійця Берпса, засудженого за приналежність до Промислових Робітників Світа на основі протисиндикалістичного закона того стейту. Гендерсон стоїть на становищи, що сей закон не годиться з американською конституцією.

ПЕРШИЙ РАДІОВИЙ ПРОЦЕС.

НЮ ЙОРК, 26. листопада. — Стація радіової розсилки „Даблю-Ейч-Ен" заповіла процес проти стації „Даблю-Ар-Ен-Уай", яка мала нарушити її права в воздусі. Буде се перший того рода процес за „воздушне розбишацтво''.

ҐАЗЕТИ ЗА ГРОШІ З ДЕРЖАВНОГО СКАРБУ.

Одна варшавська ґазета доносить, що польська преса на Поморю дістає 300.000 зол. місячної підмоги. Найцікавіще, що підмогу дістає там наприклад вшехпольске „Слово поморське", яке недавно командант місцевої залоги заборонив читати жовнірам, бо воно поборює теперішну владу, а з окрема Пілсудского. Воно дістає 5.000 зол. місячно. Дає школу Пілсудскому теж „Газета кашубська", між акціонарами (власниками паїв) якої є між ин. президія ради міністрів, а до надзірної ради належить кілька поморських старостів. Можна собі уявити, скільки грошей з державної мошонки йде на польські ґазети на наших землях.

ДІТИ ЗАМОРДУВАЛИ РІДНОГО БАТЬКА.

Таке сталося в Дмитрові, радехівського пов., і про се доносить кореспонденція з Радехова. Той нещасний батько — се Павло Кононович, літ 54, який був кривий на ногу і на життя заробляв боднарством. Його жена їздила давніще на зарібки до Німеччини і як там, так і в дома завсігди з другими „пси пасла". Очевидно, що така дика яблоня і дикі яблока зродила. А виховала тих яблочок три — троє дівчат. До найстаршої, 20-літної, занадився 18-літний Гриць Прихітько, який „мав в руках смолу''. Був бідним шевцем. Чесний старий Павло не хотів такого „реміснику'' мати за зятя, а тут доня почулася, що буде мамою. Всі в хаті раді були вже позбутись старого Павла. А що він ніде не дівався; то його жіночка-опириця пішла в середу дня 20/10 ц. р. до смаркатого Гриця Прихітька і намовила його, щоби він поміг зробити Павлови кінець. І згаданого дня, в ночи, як Павло заснув на ліжку, старша донечка сіла батькови з подушкою на голові, середуща тримала за ноги, а Грицуньо „поміг'' і так зі свого батька витиснули душу. Стара відьма сиділа під печею і придивлялась. Рано засунули трупа в хаті, а сусідам розповідали, що Павла цілу ніч терли оцтом, бо „щось йому сталося". Тої самої ночі вкрадено в Антона Федуна годованця. Пошкодований знав, де заходив Гриць, а що підозрівав його в тій крадежи, длятого пішов до Павла Кононовича на вивідку. Силою добулись до замкненої хати і чого иншого шукали, а що инше знайшли... Злочин вийшов на верх. Гриця жандарми зараз відшукали, він сховався в одного Мазура кольоніста на стриху. Всі до вини признались і повандрували до криміналу. Добрі діти — родичам вінець... — З повищого бачимо, що незавидна слава села Дмитрова росте. Недавно на однім весіллю була там між парубками за горівку кровава бійка, а на другий день знайдено ватажка тої бійки зарізаного в рові. Чи в селі нема вже нікого, щоби знайшов спосіб на приборкання розгнузданої молодіжи, між якою стільки бандитів? Деж батьки? Маємо враження, що моральний упадок села дуже великий. Страшно і сумно — сумно і страшно...

РАБУНОК.

Миколу Фекета з Старого села напали збуї між Сиховом а Давидовом, як вертав з ярмарку зі Львова. Зрабовано йому 32. зл. і кожух вартости 50 зл. За збуями шукає поліція. Нападу доконано смерком о год. 6.

САМОСУД ЗА ВИСТУП ПРОТИ РЕЛІҐІЇ.

В околиці Уральська селяне жорстоко покарали провідника комуністичної молоді за протирелігійні виступи. Відтяли йому вуха і ніс, а опісля повісили за ноги. За цей самосуд большевицька влада розстріляла 13 селян.

БУТА КРЕМЯНЕЦЬКОГО СТАРОСТИ.

Львівський тижневик „Громадський Голос" приніс вістку, що кремянецький староста Робакевич покарав дня 16. серпня містоголову кремянецької „Просвіти'' Семена Жука 30-тидневним арештом за те, що він поїхав без старостинської перепустки до читальні в селі Молоткові, що лежить недалеко кордону. Треба зазначити, що це не перший випадок такої бути названого старости. Він, наприклад, заборонив складки на будову дому „Просвіти", повсаджував людей до тюрми за аматорські вистави і проби до тих вистав та гуляє зовсім безкарно далі, не зважаючи на те, що уряд санації нібито заповів боротьбу з усякими невідповідальними і компромітуючими себе і всю Польщу кациками. Ось вам і зразок такої боротьби з необмеженою самоволею волинських башибожуків.

БАНДИТИЗМ У ПОЛЬЩІ.

Перша урядова функція ката в польській республиці (ката, який зрештою урядово істнує і бере пенсію) буде виконана у Варшаві: повісять жінку Е. Збонську, за кілька злочинів.— У Варшаві почався процес проти „відомого ордината" Біспінга, який у 1918 р. спалив село в гродненськім повіті і застрілив багато селян. — Другий „сензаційний'' варшавський процес ведеться проти бувш. військового урядовця Куліковського, обвинуваченого у пошматованні на кусні жінки Міхаловської. На розправу предложать скляну домовину із забальсамованим тілом Міхаловської. — Перед львівським судом присяжних стає ціла банда, що була зорґанізована „славним" Зелінським, (про якого смерть повідомляла недавно преса). Ця банда нападала на людей у жовківськім повіті. Бандити скривались у хаті богатого селянина з Руданець. Розправа при 50 свідках тріватиме з тиждень. — В околиці Любачева гуляє якийсь бандит, який нападає на прохожих селян і ховається в лісах.

БАНДИТИЗМ В РОСІЇ.

На залізничім шляху Москва-Ленінград, недалеко місцевости Жулів, прийшло прямо до битви між зорґанізованим відділом бандитів і відділом червоної армії. Вкінці 78 бандитів піддалося, а решта втікла і зробила напад на потяг, спричинивши виколієння. Згинуло 7 осіб.

НАСЛІДКИ ГОРІВЧАНОГО ВЕСІЛЛЯ.

В Лубові, пов. сокальського, повстала суперечка між пяними парубками. Парубок Салагуб взяв палицю Крижановському, а коли цей домагався, щоб йому віддав, Салагуб вдарив його в лице. За Крижановським обстав парубок Юха, виняв ніж і по пяному пхнув його в груди Салагуба, який сейчас сконав. Трибунал, узгляднюючи, що Юха зробив це по пяному, засудив його на один рік вязниці.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ УМИРАЮЧИЙ

БІЛГОРОД, 26. листопада. — З Парижа приїхав др. Роґґот, спеціяліст від ексрей, щоби розслідити причину хороби короля Фердинанда. В дорозі до Букарешту знаходиться другий спеціяліст проф. Лесен, який буде розслідживати рака.

З інформацій, які доходять з Букарешту до югославянської королевої, дочки Фердинанда, виходить, що король находиться майже в безнадійнім стані. Деякі кажуть, що він не дожиє завтрішнього дня.

Румунська королева Марія находиться на океані. Коли приїде до Шербурґа, буде для неї готовий аероплян, щоби чимскорше могла дістатися до дому. Операції на королю переводити на разі не будуть, а будуть ждати на приїзд королевої.

Кажуть, що королева через свою поїздку дуже богато стратила на своїм престіжу. Ніхто не схоче її тепер бачити на румунськім престолі.

ДВОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛОВЦІВ ПРОПАЛО В ПРАЛІСАХ АФРИКИ.

ЛОНДОН, 26. листопада. — Доносять з Африки, що дійшла з джунґлів відомість повна розпуки від ловців, які вибралися в праліси на лови. Вона подає, що тубильці забрали їм всю поживу та забили пятьох людей з прислуги. В гурті полюючих находяться два американські лікарі-охотники.

Пороблено всякі заходи, щоби дістатися до них. Але ніхто не має надії застати їх живими, бо слід о них пропав в такій дикій околиці, де живуть людоїди, які стріляють з затрутих стріл. Серед них загинув вже слід не по одній виправі.

ПРЕДСКАЗУЄ КОНЕЦЬ БОЛЬШЕВИЗМУ НА 1927 РІК.

ШТРАСБУРҐ, Франція, 26. листопада. —Німецький астрольоґ Радецький, який предсказав смерть президента Еберта і німецького магната Стинеса, заповів, що большевизм упаде в 1927 році. Той рік буде одначе повний всіляких замахів на високопоставлені особи, в нім буде знесений данціґський коридор, а великий простір Франції і Англії залле вода.

УСУВАЄТЬСЯ ГОРА НА 3000 ФІТІВ ВИСОКА.

ПАРИЖ, 26. листопада. — В полудневій Франції грозить небезпека старинній місцевости Бельведер, положеній 1000 стіп високо. Перед входом до села завалилася височезна гора, висока на 3000 фітів. До села не можна дістатися, бо повстала така пропасть, якої глибини навіть добачити ні змірити не можна. Знатоки кажуть, що гора засипле ціле село. Мешканці в числі 2000 повтікали і розложилися по дооколичних полях. Жиють в провізоричних шатрах, а доскулює їм холод і голод. Бо доставити їм поживу тяжко. Всі дороги відтяті, а до того на таку гору не так легко дістатися.

Досі згинуло 25 осіб.

В ФРАНЦІЇ НАСТУПАЄ ВЕЛИКА КРІЗА.

ПАРИЖ, 26. листопада. — Піднесений нагло курс франка дається на загал дуже болючо відчувати. Безробіття зростає в відстрашаючий спосіб. Індустрія попадає в крізу. В автомобілевім промислі пороблено великі вкорочення, а в деяких фабриках припинено цілковито роботу. Викидають робітників, головно чужинців. Більші фабрики мають спеціяльні фонди для родин безробітних, але другі таких фондів не мають. Закон що до допомоги безробітним спочиває ще в парляменті.

ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ ЗАВЕДЕННЯ ЦЕНЗУРИ.

БЕРЛІН, 26. листопада. — Урядовий проєкт заведення цензури над творами літератури і фільмовими образами стрінувся з острою опозицією парляменту. Кажуть, що така цензура не доведе до нічого доброго. Ми не маємо права цензурувати того, що в будучности будуть може уважати за цінне. Колиб таку цензуру заведено перед сто роками, то певно світ не побачив би богато клясичних творів, не було би Золі, Бальзака і других.

СОВІТИ ТИСНУТЬ ПРИВАТНІ ПІДПРИЄМСТВА.

МОСКВА, 26. листопада. — Совітський міністер фінансів Буханов подає, що уряд змусить приватних підприємців стати прихильниками соціялізації в той спосіб, що наложить на них такі податки, що вони не будуть в силі видержати конкуренції з державними і кооперативними установами. Ціла біда тільки в тім, що кооперативи так дуже звязані з приватними підприємцями, що якби не вони, то і їх діло йшло би погано.

Державні підприємства і кооперативи не вистарчають для заспокоєння потреб населення. В Москві майже не можливо дістати приміром масла. Офіціяльно фунт масла коштує 80 центів, але за ту суму, хоч яка вона висока, нігде масла дістати не можна, а треба платити $1.10.

ХТОСЬ НИЩИТЬ СТАТУЇ, ЩО НАГАДУЮТЬ СВІТОВУ ВІЙНУ

ПАРИЖ, 26. листопада. — Вже було кілька випадків, що якась невидима рука нищить недавно тому поставлені статуї, які величають подвиги Французів з часу послідної світової війни. Нині завважила поліція, що біля дому інвалідів поляв хтось чорнилом статую ґенерала Ґаллієні, який вратував Париж від німецької інвазії, зареквірувавши всі таксі Парижа на те, щоби в них перевезти свіжі сили на поле битви.

ҐОВЕРНОР ФУЛЛЕР ЗАКУПИВ ДОРОГОЦІННИЙ ОБРАЗ.

ЛОНДОН, 26. листопада. — Ґовернор стейту Мессечусетс Фуллер закупив на лондонській ліцитації один з найдавніших і найкращих англійських портретів за суму $224,000. Є це образ Ромнея „Лейді де ля Поль".

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧОГО НЕ ТЕРПИТЬ ЗДОРОВА СУСПІЛЬНІСТЬ

Видавнича спілка Джан Лейн Ко. в Лондоні видала книжку під заголовком: „Ди Гвисперінґ Ґеллері" (Пльоткарська ґалерія), яка викликала відразу величезну сензацію. Книжку розкупили в одну мить, бо всі були цікаві на пльотки, які мав зібрати скритий під псевдонімом автор, що мав бути визначним анґлійським дипльоматом. В тій книжці містилося богато сензаційних новостий з життя найвизначнійших анґлійських державних мужів, а рівнож і деяких французьких і американських. Всі ті новинки осьмішували тих визначних людей, а навіть кидали на деяких дуже погане світло. От тому всі кинулися до тої книжки, щоби довідатися дійсної правди про тих, яких вони досі уважали великими, а які були на ділі малими, смішними, а навіть нечесними.

Видавничій спілці заповідався інтерес як найкраще. Вона приготовила чотири видання за одним махом. І всі ті книжки були би розійшлися, як би не високий культурний рівень анґлійської суспільности. Вся вона без виїмку звернулася проти цеї книжки і домагалася, щоби автор виявив своє імя, бо ніякий чесний і відвічальний чоловік не повинен закриватися анонімом, коли виступає публично з такими калюмніями.

Натиск загальної опінії був таки сильний, що видавнича спілка змушена була заявити, що вона одержала манускрипт від Гескета Пірсон, який подав в секреті, що автором є старий і відомий дипльомат сер Реннель Родд. Сер Родд заявив одначе сейчас в пресі, що він ніякої книжки не писав, а Пірсона в життю на очи не видав. Супроти цего Пірсона арештовано, а видавнича спілка вицофала сейчас з обігу всі книжки і знищила цілий наклад.

Ця подія, про яку розписалися всі часописи світа, заслугує й на нашу увагу. Бо може в ніякім другім народі не поширюються так скоро і так легко всілякого рода наклепи і калюмнії як у нас. Поганиться ними всіх і вся, а навіть наші найсвітлійші моменти з геройської визвольної війни. Скільки то не ходить між нами слухів про те, як нас зраджували наші офіцири на фронті, як запродувалися Полякам наші провідники, а про те, що котрийсь з провідників покрав гроші, не треба би властиво й згадувати. Бо ледви чи не про кождого пускають у нас такі „підшепти". І колиб ті підшепти зібрати до купи, то була би велика і то дуже велика українська „Ґалерія Пльоток", ґалерія калюмній.

Проти таких слухів, які є звичайними калюмніями, повинні одначе й ми боротися. Так як бореться здорова анґлійська суспільність. Злочинні осібняки, які ширять такі слухи, не повинні мати у нас місця. Їх місце за кратами в арешті.

Антін Крушельницький.

ПОЕМА ІВАНА ФРАНКА: НА СВЯТОЮРСЬКІЙ ГОРІ

Ся поема основана на історичній події з дня 30. жовтня 1655.

Зміст поеми такий: Хмельницький витає послів Яна Казимира, бенкетує з ними, але на листи короля відповідає казкою про господаря і його вужа. Доки вуж жив у господаря, доти сьому останньому щастило. Але раз син господаря ударив вужа по голові, а вуж вкусив хлопчика їдовитим зубом і спричинив його смерть. В гніві господар відрубав вужеві хвіст. Загнівався вуж на господаря, а сей його гнів привів на господаря безліч нещастя. І даром просив господар вужа, щоби вернув назад жити до нього. Вуж відповів, що обом їм діється кривда.

Аджеж ти, коли згадаєш,
що твій син в землі гниє,
то рука свербить, щоб тімя
розторощити моє.

А і я, коли погляну
На відсічений мій хвіст,
то отруйним зубом в тебе
вгризсяб, так лютує злість.

То найкраще нам розстаться.
Ти собі в своїм дворі
жий без мене, я без тебе
проживу в своїй норі.

Ось так і Польщі з Україною годі єднатись тепер. Кривди обох за великі. Треба їм жити окремо, а мине сто літ чи двісті, їхні рани заживуть —

от тоді — коли вчаснійше
ваша Польща не згорить —
час настане, любий куме,
про єднанне говорить!

Отся ціла відповідь Хмельницького „кумові" Любовицькому — се відповідь України Польщі не тільки в минулий час, але й на тепер. З одної сторони утиск, гнети — з другої вічні проби заключити згоду, „унію", — коли й прийде до угоди, то заключить її зі сторони Польщі хтось в роді Яна Казимира, що, хочби й мав щирі наміри, то як прийде до виконання угоди, до затвердження на сеймі, —

та шляхетство закричало,
та магнати заревли,
та підплачені ними
і підпоєні посли
королеві лютим ґвалтом
добалакать не дали...

Та й зрештою годі вірити в таку угоду. Хибаж се єдність: кленусь устами, а ніж в пазусі держу? — З одної сторони запевнювання про щирі наміри, а з другої відразу змагання, щоб не додержати угоди. В Любовицького в тій самій пазусі, де був королівський лист до Хмельницького повний клятв, упімнень, сліз, є ще другий лист — до хана, у котрім заклина його король, щоб зараз впав на Україну і поміг йому козацьких розтолочити гадюк.

Супроти такої єзуїтської моралі —

................краще чисто
розмежуймося як слід:
вам хай буде ваша Польща,
Україну нам лишіть.

Ви собі пануйте в себе
на вині та на меду;
ми, як Бог дасть, будем пхати
І без вас свою біду.

Значінне отсієї поеми не так у відношенню до минулих як радше до сьогоднішніх часів. Відносини між Українцями а Поляками уложилися так, що й сьогодні ще казка Хмельницького не стратила свого значіння.

Катерина Весоловська.

УТОМА.

З серцем, повним... смутку-горя;
Утомилась я ходить,
І прийшла на беріг моря,
Щоб журбу свою втопить.

„Ох! Филі! Филі! Люту муку
Ви з грудей моїх возьміть...
Утопіть її гадюку,
На край світа занесіть".

Стали филі і зітхнули,
І крізь сльози бачила я,
Як в журбі моїй тонули
Море, небо і земля.

Катерина Весоловська.

ЧУТТЯ.

Кождий удар, удар серця
Оберну я в слово звук...
Ох! Яка велика вийде
Повість радощів і мук.

Кождий ніжний рух сердешний
В пісню срібну переллю,
Окрилю її любовю,
І стражданням запалю.

І полетять вони крилаті...
Каплі сліз лиш поринять,
Понесуть усе з собою —
Тільки біль мені лишать...

Оак Айланд, 12. листопада, 1926.

„ОЙ ТА ЗАЖУРИЛИСЬ СТРІЛЬЦІ СІЧОВІЇ..."

Пригадуєте собі перші враження сеї пісні? Вона була першим післанцем зпоза Збруча, поклоном для тих, що залишились на пожарищі, закликом і вістуном надії.

Ластівкою Землю Галицьку перелинула і біль наш втихомирювала, до боротьби з лихоліттям сил додавала...

„Вернуться ще тії Стрільці Січовії — дрожачими устами повторювано слова пісні за тюремними кратами і в таборах інтернованих.

„Вернуться ще тії Стрільці Січовії — лунало по галицьких нивах, копитами стратованих, ґранатами пооранних.

„Вернуться ще тії Стрільці Січовії" — гомоніло під сільськими стріхами вечірною годиною. І сльоза канула, а в уяві виринали сонцем озарені святі узгіря Києва і полки галицькі, що свій героїчний шлях над берегами Дніпра-Славути верстають, до престольного города Землі Української поспішають...

Вони і ми вірили, що окончечним вислідом їхнього походу буде — столиця Волости Романовичів.

Які могутні акорди в наших душах вичаровувала отся жовнірська пісня, що ластівкою до нас прилинула з Крівавого Шляху У. Г. А.!

Незабутні акорди...

* * *

Тому така вона нам дорога, найдороща з пісень, які співала Українська Галицька Армія. В ній відзеркалюється біль одчайний і віра, що цей біль поборює. Віра в непропащу силу крови, за найвищий ідеал нації пролитої, віра в святість справи, що сто тисяч цвіту сучасного покоління одним невідкличним рішенням вітхнула, що цей біль самосвідомий волі підпорядкувала.

* * *

Йдуть літа. До землі хиляються хрести на могилах героїв. Будні пилом забуття припорошують переживання Великих Днів. Та нехай зірветься пісня стріліцька і зразу перед нами виринає героїчна епопея Галицької Землі в таких ярких красках, неначе б ми вчера переживали отсей траґічний перехід за Збруч. Бо могутньою, непоборною силою є пережитий сучасним поколінням здвиг нації, в якому серця наші під один такт вдаряли, в якому віками неволений раб гордість національну назад здобув, пятно рабства з чола свойого стер.

Вистарчає кілька стрічок скромної своїми поетичними засобами стрілецької пісні, щоби отсей всенародній здвиг промовив до нас могутньою, таємною мовою, щоби перед нашою уявою стали пересуватися картина за картиною: Січове військо в провалах Карпат, Маківка, Галич, Семиківці, а відтак революція на Україні, Українська держава і найвірніща її сторожа — Січові Стрільці, 1. листопад, бої за Львів, перехід за Збруч. похід на Київ...

В огні і бурі віднайшла нація свій історичний шлях. Шлях, яким колись ходили полки Богдана Хмельницького та Івана Мазепи. Чи може вона його тепер згубити? Ні! Ні, коли вистане кілька стрічок жовнірської пісні, щоби душі наші запалювали огнем, який гнав на подвиги цвіт сучасного покоління.

С. М.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Клівленд, О. И. З. — Пересланого звіту в справі свята в Укр. Народнім Домі помістити не можемо. Така промова, яку мав виголосити Ваш головний сесідник, а яку Ви передали до поміщення, не відповідає дійсним фактам. Коли будемо в такий спосіб підходити до Свята Першого Листопада, то цілком певно не причинемося нічим до його звеличання, а тільки до його затемнення. Нам прямо вірити не хочеться, щоби таку мову міг хтонебудь виголосити на Листопадових Роковинах.

Джерзи Сіті, Н. Дж. К. К. — Не буде поміщене. Ми не мішаємося в парохіяльні справи. Ви самі повинні знати, що Вам робити. Ми є рівнож тої думки, що люде не на те тільки, щоби поносити тягарі, та що повинні мати рішаючий голос в парохії, особливо, коли ходить о народні справи. Але що Вам робити з таким священиком, який того не узнає, не наша річ Вам радити. Питайте свого власного розуму і глядіть на те, що діється по других громадах.

ПОДЯКИ

АЛЛЕНТАВН, ПА.

Я низше підписана складаю щиру подяку Головним Урядникам і урядникам 151 відділу за допомогу в квоті $50.

Бачу, що жадна друга організація не вспівчуває так дуже з горем своїх членів як наш Союз. Тому роблю тільки те, що мені наказує моя власна совість, коли кличу всіх Українців, які ще не стоять в Союзі, щоби приступили до цеї братерської орґанізації, яка знає нас не тільки в щастю і радости, але і в нещастю.

Параня Лаба.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ.

Я низше підписаний щиро дякую Головному Урядови за уділену мені з фонду бідних допомогу в квоті $50. Ся поміч богато мені помогла в моїй тяжкій хоробі.

Дмитро Добровецький,
член 111 від. У. Н. С.

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(40)

— Брате, — сказав він, — якби мені напитись води холодної!

Ріка була недалеко, князь встав, зачерпнув в шелом води і подав Максимови.

— Тепер неначе полекшало, — сказав умираючий, — підведи мене трохи, нехай перехрещуся!

Князь підвів Максима. Він повів навколо гаснучими очима, побачив утікаючих Татар і усміхнувся.

— Я казав, Микито Романовичу, що Бог нам помагає... Гляди, як вони розбіглись... а мені вже в очах темніє... ох, не хотілось би умерти тепер!...

Кров жбухнула йому з рота.

— Господи, прийми мою душу! — промовив Максим, і упав мертвий.

XXVI.

Басманов.

Люде Басманова і розбійники окружили Серебряного.

Татаре були побиті на голову, многі віддалися в полон, другі втекли. Максимови викопали могилу і поховали його чесно. Тимчасом Басманов повелів розложити на березі ріки своє перське шатро, а дворецький його, один з провідників дружини, повідомив Серебряного, що боярин бє йому чолом, просить не погордити похідним обідом.

Лежачи на шовкових подушках. Басманов уже вичесаний і вимазаний, дивився в зеркало, котре держав перед ним молодий стремінний, приклякнувши. Вид його показував дивну мішанину лукавства, надутости, утонченої розпусти і безпечної відваги; і крізь сю мішанину виднілася неприхильність, що ніколи не покидала опричника супротив земського чоловіка. Думаючи, що Серебряний повинен погорджувати ним, він, навіть сповняючи довг ґостинности, придумував заздалеґідь, як пімститись би на князю, коли той схоче показати свою погорду. При вході Серебряного Басманов повитав його поклоном голови, але не піднявся з місця.

— Ти ранений, Федоре Алексієвичу? — спитав Серебряний добродушно.

— Ні, не ранений, — сказав Басманов, беручи сі слова за насміх і рішившися відповісти на них безстидностю, — ні, не ранений; тільки змучився трохи, та ось лице немов почервоніло. Як думаєш, князю, — додав він, дивлячись далі в зеркало і поправляючи свої жемчужні ковтки, — як думаєш, чи скоро мені лице назад вибіліє?

Серебряний не знав, що й відповідати.

— Жаль, — продовжав Басманов, — сегодня не зможемо вже бути в лазни: до мого села буде верст трийцять, а завтра, князю, будь ласкав прийму тебе ліпше ніж тепер, побачиш мої хороводи: дівки всі одна красша від другої а парубкови старшому двайцяти не буде.

Басманов говорив се крізь ніс.

— Спасибі, боярине, я іду в Слободу, — відповів сухо Серебряний.

— В Слободу? Та ти, бачу, з тюрми втік?

— Не втік, Федоре Алексієвичу, а пірвали мене силоміць. Давши слово цареви, я сам би не пішов, і тепер знов здаюся на його волю.

— Тобі, значить, хочеться на шибеницю? Вольному воля, спасеному рай! А я вже не знаю, чи мені вертатись.

—Чом так, Федоре Алексієвичу.

— Та що! — сказав Басманов, віддаючись досаді або може бажаючи збудити в Серебрянім довіре, — служиш цареви по всій правді, віддаєш йому і душу і тіло, а він і посадить тобі якого-небудь Годунова на голову!

— Та ти, бачу, в ласці у царя?

— В ласці! Доси й окольничим зробити не хоче! А я, здається, йому не холоп! Не бійсь, Годунов не так як я служить. Той береже себе, щоби земські про него зле не подумали. — Гей, Борисе, іди до темниці, боярина допитувати! — „Іду, государю; щоб тільки він мене не вивів в поле,... я до того діла не звик, повели Григорію Лукіяновичу зі мною йти!" — Гей, Борисе, он за тим столом земський боярин мало пє, подай йому вина, розумієш? — „Розумію, государю, та тільки він мене підозріває, пійшли радше Федька Басманова!" А Федько не вимавляєся, куди пішлють, туди й іде. Поведи тільки цар очима, брата рідного втроїв би, і не спитав би, за що. Тямиш, як я тобі за столом чашу від Івана Василевича приніс? Аджеж я думав, що вона з отруєю, їй Богу думав!

Серебряний усміхнувся.

— А де йому, — продовжав Басманов, немов попиханий до більшої безвстидної чванливости, — де йому найти слугу красшого від мене? Чи бачив ти такі брови, як у мене? Чим сі брови не соболеві? А волосє! Поглади, князю, рукою, що се за шовк, їй Богу шовк!

Мерзість намалювалась на лици Серебряного. Басманов се зауважав і продовжав, немов бажаючи роздражнити гостя:

— А руки мої поглади князю, чим вони не дівочі? Тільки от нині намозолив їх трошечки. Такий вже у мене звичай, ні в чім себе не жалую!

— І дійсно не жалуєш, — сказав Серебряний, не в силі більше вдержати своєї досади, — коли все те правда, що про тебе говорять...

— А щож про мене говорять? — підхопив Басманов, лукаво запишившись.

— Та вже й того би досить, що ти сам розказуєш; а то повідають про тебе, що ти перед царем, прости Господи, як дівчина в літнику танцюєш!

Лице Басманова запаленілось, але він зазвав на поміч свою звичайну безвстидність.

— А щож, — сказав він, — коли й дійсно танцюю?

— Тоді даруй, — сказав Серебряний, — мені не тільки з тобою обідати, а й дивитись на тебе сором!

— Ага! —скрикнув Басманов, і удана безпечність його щезла, а очи заблискали і він уже забув говорити крізь ніс: — ага! вимовив в кінци! Я знаю, що ви всі про мене думаєте! Та мені, бачиш, на всіх вас наплювати!

Брови Серебряного зморщились і рука мимохіть спала було на шаблю, але він згадав, з ким говорить, і тільки стис плечима.

— Та що ти за шаблю хапаєш? — продовжав Басманов. — Мене сим не злякеш. Як сам возьмуся до шаблі, то ще побачимо, чия возьме!

—Прощай! — сказав Серебряний, і підняв завісу шатра, щоби вийти.

— Слухай, — скрикнув Басманов, хапаючи його за полу кафтана, — колиб на мене хто другий так поглянув, я, Бог мені свідок, не дарував би йому, але з тобою сваритись не хочу; занадто гарно Татар рубаєш!

— Та й ти, — сказав добродушно Серебряний, остановляючись при вході шатра і згадавши, як бився Басманов,— та й ти не гірш мене рубав їх. Щож ти знов задумав няньчитись, неначе яка баба!

Лице Басманова знов стало безпечне.

— Ну, не сердься, князю! Я-ж бачу, не завсігди такий був; а в Слободі, сам знаєш, мимохіть всего навчишся!

— Гріх, Федоре Алексієвичу! Коли сидиш ти на кони, з шаблею в руці, то серце радується бачити тебе. І хоробрість свою показав ти сегодня; любо було дивитись. Покинь же свій бабський звичай, обстрижи волосе, як Бог приказав, пійди на богомілле до Києва або Соловки, та й вернись до Москви християнином!

— Ну, не сердься, не сердься, Микито Романовичу! Сідай сюда, пообідай зо мною, я-ж не пес якийсь, є й гірші від мене; та й не все те правда, що про мене говорять. Я й сам иноді з досади на себе наговорю!

Серебряний зрадувався, що може обяснити поведенне Басманова на ліпшу сторону.

— Так се не правда, — спитав він, — що ти в літнику танцював?

— Ех, вліз тобі в голову сей літник! Хибаж я по своїй воли його вбираю? Хибаж ти не знаєш царя? Та й що мені святим хиба бути, чи що? Вже я й так в Слободі пощу задля него; ні одної утрені не заспав; що середи і пятниці по сто поклонів бю, що мало вже голови не розбив! Колиб тобі прийшлося цілими тижнями в стихари ходити, не бійсь, і ти-б для переміни літник убрав!

— Радше пійшов би на смерть! — сказав Серебряний.

— Не вжеж? — промовив насмішливо Басманов і поглянув злобно на князя, а потім продовжав буцім то довірчиво: — А ти думаєш, Микито Романовичу, мені весело, що з царської ласки мене вже не Федором а Федорою величають? І хоть би ще мені з чого користь яка була! А то вся користь йому, а мені тільки сором! От якось їду мимо Дорогомилівської слободи, аж мужики пальцями на мене показують, а хтось ще крикнув: „Ось царська Федора іде!" Я було кинувся на них, та розбіглися. Приходжу до царя, кажу: — так і так, не вели, мовлю, Дорогомилівцям холопу твойому докоряти, ось уже один мене Федорою назвав. „А хто назвав?" — Та колиб я знав хто, то не прийшов би докучати тобі, сам би зарізав його. „Ну, каже, возьми з моїх складів сорок соболів на юпку". — А на що мені її! Вже ти не надінеш юпки на Годунова, а чим я гірший від него? „Та щож тобі, Федьку, дати?" — А зроби мене окольничим, щоби люде в очи не докоряли! „Ні, мовить, окольничим тобі не бувати; ти мені потішник, а Годунов порадник; тобі гроші, а йому честь. А що Дорогомилівці тебе Федорою назвали, то переписати за те всю Дорогомилівщину на мій царський обхід!" От тобі й потішник!... Та, відколи ми покинули Москву, то й потіхи не було. Все постили та Богу молились. З тоски вже до дому випросився, тай там доїло. Не вік же зайців та перепелок тровити! Мимохіть зрадувався, коли звістка про Татар дійшла... Аджеж гарненько ми їх потовкли, їй Богу гарненько! Досить полонників до Москви приженемо! А я, було, забув про полон!... Стріляєш ти з лука князю?

— А що?

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ОДНОЇ МІРИ ДЛЯ ВСІХ.

Признаюся отверто й щиро перед цілим нашим загалом, що я був противником боротьби, яка розвелася в Америці межи газетами за відношенне церкви до народа.

Признаюся й я, що я досі мірив ріжні віри ріжними мірами. Попів-русофілів приміром я слідив усе, й мірив їх діла немилосердним хлопським термометром, підносив найменчу їх провину проти нашого народа, старався навертати їх з кождого зблудження з народної дороги.

Священиків, які признавали себе Українцями, я вже мірив другою мірою. Як котрий провинився проти народа, то я готов був йому дарувати се за те, що він свідомий Українець. Як котрий помалював церкву українським стилем або вбрався в фелон з українськими вишивками, то я готов був йому дарувати й найбільші прогрішення, навіть як він в українськім фелоні йшов проти українського народа, до якого він признавався.

Не можна мені дуже в тому дивуватися. Я виріс з любовю до свого народа, і мусів дарувати неодно тим людям, які до любови для сього народа признавалися. Мені вщепили вірність до католицької церкви. Ще малим хлопцем жертвував я 10 ринських на церкву і мусів відтак відробляти їх через 10 місяців у старшого церковного брата, бо мої родичі не мали їх звідки взяти. Тому й не дивниця, що я дивився одними очима на священиків з моеї церкви й мого народа, а другими очима на людий другої церкви або чужого народа.

Аж життя навчило мене дивитися на світ иншими очима. Події відкрили мені очи, такі події, як та, яку описала недавно в „Свободі" бурштинська Просвіта. Ся допись описувала, як громадяни сього місточка всіх сил докладали, щоби виставити читальню Просвіти, як один громадянин стягнувся з послідного на більшу жертву, а тут проти будови читальні виступив з проповідями місцевий греко-католицький парох, який насилав межи організаторів читальні своїх агентів-провокаторів, щоби розбили діло, а коли се не помогло, самий загрозив отверто, що нашле на прихильників читальні жандармів і полісменів. Яких жандарів і полісменів? Додавати не потребую, бо під польським урядом є лишень одні жандарі й одні полісмени.

Того рода факт навчив мене богато. І якжеж мав він мене не навчити, коли я бачу, що такого священика, що хоче тримати рідний народ у темноті й неволі, держить на парохії церковна влада, а рівночасно веде завзяту акцію проти святковання памяти Франка, який вів наш народ до освіти й боротьби, і переслідує сього Мойсея, вживаючи як закидів, що він десь там ріжнився в релігійних поглядах від церкви.

Того рода події показують мені, що не пора нам уже тепер дивитися на те, чи називає себе священик Українцем або українським патріотом, а розглядати добре його діяльність, чи вона йде на користь нашому народови чи на шкоду. Як ми повставали колись проти тих священиків, що давалися підкуплювати московськими рублями царя Миколушки, як ми виступаємо проти агентів теперішної Москви, то треба нам так само виступати проти всякого священика, який не дбає за народне добро, але за свої почести й свою наживу. Не треба нам слухати тих, які кажуть, що нам хлопам до сього засі, що се справа самих священиків або епископів. Ми своєю кервавицею будуємо церкви, резиденції, катедри й за те маємо терпіти спокійно, як священик виступає проти просвіти, проти наших організацій або проти святковання памяти великих наших людей.

Боротьба тепер розвелася за правду. Моя совість не дозволяє мені стояти на боці від боротьби. Совість каже мені станути по стороні правди. Я бачу тепер, що боротьба скінчиться тим скорше, чим тверде ми станемо по стороні правди.

Микола Костів, Озовн Парк.

ЧИ ЦЕРКОВНИЙ ЗІЗД МОЖЕ МАТИ ЯКУСЬ ЗВЯЗЬ З НАРОДНОЮ СПРАВОЮ.

Прочитав я в „Свободі" заяву філадельфійського комітету, в якій подано, що буде небавом скликаний укр. кат. церковно-народний зізд. Наші люде дуже тим врадувалися, бо думають, що такий зізд дійсно на часі, бо він один зможе положити конець тій боротьбі, яку викликав серед нашої еміграції епископ Богачевський і др. Назарук. А та боротьба не є чисто релігійна, бо вона обнимає і наше народне життя. Тому кождий з нас, хто тільки бажає добра нашій народній справі, мусить тішитися тим, що знайшлися люде доброї волі, які хочуть зробити тому всьому якийсь конець.

До нас доходять всілякі газети, а люде як люде всьо читають. Читають, але таки розбирають, а розібравши таки погоджуються з тим, що пише „Свобода", яка не вражає нічиїх релігійних почувань, не легковажить собі церкви, а виразно признає, що церква відграє велику ролю в життю кождого народа, а тим самим і в життю народа українського. Люде з того раді, що „Свобода" висвітлює ті всі питання спокійно, що не кпить собі з церкви, як це роблять деякі поступові чи радикальні наші газети. Тому саме всі з голосом „Свободи" рахуються і його слухають.

Я думаю, одначе, що „Свобода" повинна тепер більше місця присвятити тому церковно-народному зіздови. Можливо, що урядники чи там редактори не схочуть заявлятися за таким зіздом, ні виступати проти него, значиться схочуть бути невтральними, бо мовляв чисто церковна справа. А я думаю, що ні. Я знаю, що мій голос не буде рішаючим ні в урядників ні в редакторів, бо вони може ту справу краще розуміють від мене. Але все таки я вискажу свою думку, бо так думають і многі члени Союза.

Справа церковно-народного зізду не є чисто церковна справа. Хто читав „Свободу" за послідні місяці, тому не треба пояснюти цеї справи. Ми бачимо, куди заганяе нас церковна політика епископа Богачевського. Вона не обмежається до церкви, але зачіпає цілє наше життя. Вона нам спричинює заколот в життю нашої еміграції. Вона зачіпає наш орган „Свободу", нашу загально-народну організацію „Обеднанне", вона нарушує наших національних гєніїв і т. д. Тому, коли самі Українці-католики не погоджуються з таким напрямом політики епископа Богачевського і скликують зізд, вся наша національна преса, а тим самим і наша „Свобода" повинні такий зізд повитати та дати голос всім людям доброї волі, які хочуть при допомозі такого зізду допомогти завести порядок в життю нашої еміграції.

Не треба дивитися на газету „Народну Волю", яка вже заздалегідь знає, що з такого зізду нічого не буде, бо вона так ставиться до кождої справи, і як би ми слухали таких голосів, то й знаку не було би з нашого життя в Америці. Ми мусимо пробувати щось робити. Бо тільки тоді нічого не буде, коли будемо сидіти тихо.

Тому я витаю щасливу думку скликання церковно-народного зізду. Вибираймо, Браття, делегатів розсудних і совісних, бо там буде над чим ломити собі голову.

Омелян Мельник,
Акрон, Огайо.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляеться Вп. пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1927 для членів У. Н. Союза вже розпочалась і що вже вислано календарі на адресу пп. секретарів для слідуючих відділів:

Вислано почтою 27. листопада:

Від. 12, 22, 28, 29, 36, 39, 44, 45, 50, 51, 60, 72, 84, 88, 89, 93, 131, 141, 148, 150, 151, 181, 195, 203, 206 (2 пакунки), 234, 241, 360, 388.

Вислано експресом 27. листопада:

Від. 56, 158, 165 (2 п.), 243 (2 п.), 259 (2 п.).

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня вислання календарів, нехай повідомить Адміністрацію „Свободи".

СПРАВЛЕННЄ ПОМИЛКИ.

Прошу помістити справленнє похибок у виказі жертв на Сиротинець при Укр. Нар. Союзі. У виказі жертв з Філадельфії, котрий був поміщений в Свободі ч. 263., було написано: Дольний, а має бути М. Долинний $2.00. Було написано: Т. Голубий, а має бути: Голубенький $1.00. Було написано: І. Василенько $1.00, а має бути $2.00. Пропущено теж імена Т. Костик $1.00, М. Малиновський $1.00, Кс. Мелько $1.00, І. Крамар $1.00.

На руки филаделфійського комітету зложили дальше жертви на Сиротинець: гр. Петер Райхерт $5.00, пані А. Кушина $1.00, М. Копчак 10 ц. Разом $6.10.

Стефан Слободян, секр.

АВТОМОБІЛЬ ПІЯ XI.

Пій XI. — перший папа, який сів в авто. Авта почали появлятись за Льва XIII., одначе він був на стільки суворим оборонцем етикетальної традиції, що не хотів ніяк позбутись карити... І Пій XI. їздить офіціяльно в кариті, яка їде за ним слідком підчас щоденного проходу по алеях Ватикану, де він годує риби і насолоджується панорамою Риму. Карита з парою чорних коней відвозить його назад. Зате авто призначене на неділю. Воно їде дуже поволі серед штучного краєвиду алей, травників і печер, на протязі години, не зустрічаючи майже нікого по дорозі — навіть пороху ні.

ЖАРТ І ПРАВДА.

На здогад бураків, щоб дали капусти.

— Ну, щасливо нам почати! Щож би вам таке сказати, щоб з грудий упав тягар, щоб газетний той тропар вас потішив і розрадив — тай ворогам не завадив?...

— Бо у нас є вороженьки, і далекі і близенькі — в кого ворогів нема? — зроблять з мухи ще вола, тай ще заки що тут буде, впхають нам параграф в груди.

— Бую зверха патякати, і по всім лише скакати, як по груді скаче дід, по Варшаві хлібоїд, виж усе тоте читайте тай на усе собі мотайте.

— Треба добре міркувати, між рядками теж читати, бо сказати все не мож, бо ще вийде з правди лож, — розгризати корінь слова, де є зерно, де полова...

— Кождий тее добре знає, вітер все лозу згинає, та не згине дубчака... Ви смієтесь: ха—ха—ха!... але тут вам все наука: вчитись твердости від бука!

— Кождий знає, що вільшина, граб, береза тай калина, словом: ліс густий увесь завжди деревом зовесь, — може хто з вас забезпечить, що дуб тому заперечить?

— Ні! То хайже памятає кождий з вас, хто совість має, чи уядовець, радикал, чи суспільник, соціял, що як явір є поліцаєм, кождий з вас є — **Українцем...**

— Таж якби само дерева стало різатись зненачева, то пропав би увесь ліс, і спаливби, його біс, й Грабскі би нічо не вдіяв, тільки вітер би повіяв.

— Тож позір! Як ще з пів року буде гризти так нівроку свого брата рідний брат, то збере нас мов котят у мішок пан староста й кине в воду просто з моста.

— Та як будемо держатись і поспілу не кусатись, то зростемо на котів, а тоді якби схотів хтось до нас лиш приступити, то сліпий будей ходити!

— Ну, на сей раз буде досить! Мудрий розуму не просить, як читає слово те, а дурним дурний буде, хочби острий був як шило, правдолюб **Панько Тошило.**

(Передруковуємо це з старокраєвої часописи „Покутське Слово", яка виходить два рази в місяць в Коломиї (Народний Дім), а якої передплата виносить на місяць пів золотого, себто менше як 10 амер. центів).

ФАБРИКА МАТУРАЛЬНИХ СВІДОЦТВ У ЛЬВОВІ.

Фабрику матуральних свідоцтв у Львові викрила поліція. „Фабрикантом" був студент університету Поляк, що при помочи бланкетів та печаток IV. гімназії у Львові фабрикував за доляра патенти на „зрілих" людей. В аферу є вмотаних багато осіб, тому покищо поліція держить всі імена в таємниці.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В НЮАРКУ.

З причини тої, що не хоче зломити контракту, Гаркавенко буде боротись в Нюарку в четвер, 2. грудня в Крігерс Авдиторіюм на Белмонт Аве. Також буде боротись побідитель Піддубного, Тома Драак і другі.

ЯРОСЛАВ БЕРЕЗА.

МАЛИЙ.

Малим його звали.

Цікавий був хлопчина. Стрункий, з великими гарними, синіми очима. Все веселий і балакучий. Не було йому більш як шісцацять літ. Хто його пізнав, мусів полюбити. Дитина ще, а стрілець перший. Кріс для нього був усім: і дитиночою забавкою і любим товаришем, як у старого стрільця. А команду знав Малий, як „отченаш".

Нераз на вправах доручувано йому провід цілої чети. Тоді ставав він поважно у приписаній віддалі перед четою і гретим голосом наказував: „Чета на мою команду — позір!", і починав вправи. Падав наказ за наказом. Варта було бачити тоді Малого. Випрямовувався мов струна, насупляв брови, перенимався своїм завданням як справжній командант. Не дай Бог, як би хто засміявся, або не виконав як слід його наказу. Зараз сварив.

І часто казали ми йому: „Слухай Малий, ти мусиш вернути з війни сотником"! Він тоді був у семім небі. Очи його кидали іскри, а стрункий стать здавалося росла під небо.

В літі 1919 р. захорів на тиф. Кілька місяців перележав він в гарячці у захисті. Боровся зі смертю. Змарнів, зісох так, що годі було його пізнати. Лише великі сині очи стали ще більше сині, наче розширились, а довга хороба надала їм якогось незвичайного блеску. Здавалося, що ціла його ніжна душа перенеслася у ті великі сині очи.

По довгих-довгих місяцях піддужав і при нашій помочи почав приходити до себе.

Десь у груднї захорів і я на тиф. Я лежав на приватній кватирі, бо лічниці не було.

Саме в тому часі моя частина дістала приказ відійти далі на південь. Я мусів лишитися, бо не мав сили йти з частиною. Лежу я так у своїй кімнатці, аж нараз входить Малий з одним ще стрільцем і, не говорячи нічого, забирає мене й переносить до наборзі приготовленого захисту. Там було вже кількох хорих старшин і стрільців. Тимчасом наша частина відійшла. Нас хорих полишено. Коло нас лишилося добровільно трох стрільців, між ними й Малий. Лікаря та санітета не було. Малий був усім для нас: і лікарем і сестрою і кухарем. Бігав по селі за молоком, варив, міряв горячку. Цілими ночами не спав, ходив від одного хорого до другого, доглядав, накривав, подавав чай чи воду.

Я й тепер ніяк не можу зрозуміти, як міг Малий те все видержати. Де в нього взялося тільки сили. Се-ж дитина була — а ще й до того сам недавно по тяжкій недузі. Ходив коло нас, піклувався нами, як рідна мати.

І лише завдяки йому ми — полишені хорі — видужали.

Малого знало ціле село. І в селі не звали його інакше як „Малий". Нераз опісля говорив мені один старий дядько: „Звідки ви взяли отсього Малого? Се не може бути правда, щоби йому було тільки шісцацять літ. Та-ж розум у нього як у старого. Та ба, бо і старий мусить вступити йому, як зачне говорити. Кажуть, що десь на світі є люди вічно малі і молоді, а розуму мають за старих. Може й він з того роду? Гей, гей, милий Боже! Звідки така дитина взялася? Чудо, не хлопець"...

Так нераз говорив старий дядько, а Малий стидався, червонів та втікав із хати.

Раз прийшов Малий зі села і приніс сала, яєць, масла — а все задармо.

— А звідки ти се взяв? — питаю.

— Заробив.

— Де, як?

— У Горпини — каже — хора дочка Орися. Вона така гарна, молода! Виж знаєте її, пане четар. Мені стало її, жаль тай я лічу її. Тепер їй уже легше. А Горпина дала мені отсе все в дарунку.

— А якжеж ти лічиш? — питаю здивований.

— Пізнав, що вона хора на тиф, тай лічив так, як ось і вас. Робив оклади, давав пити чай, робив лімонаду та наказував старій, що має коло неї ходити. А найчастійше міряв горячку. Горпина й Орися повірили, що термометер — се такий лік, що від нього хороба мусить подужати. Тепер кличуть мене до богатьох хорих.

І дійсно Малий ходив по всьому селі й „лічив". І не було майже дня, в котрім не приносів нам якихсь дарунків з села. Се одиноке наше спасення, бо гроші, які ми мали, вийшли майже всі, їсти не було що, а до частини вертати ще не могли. Впрочім ми були вже на операційному терені між Москалями а Поляками, а наші частини вже десь аж на Херсонщині.

І так Малий лікував і годував нас.

Від сього часу я не розлучався вже більше з Малим. Де я був, там і Малий зі мною. Ділили ми разом долю і недолю. Сидів зі мною в „каталашці" за большевицьких часів, відбув разом зі мною подорож до нашої частини, а відтак був зі мною і на фронті. Став мені рідним братом. Тай він привязався до мене щиро й нераз говорив, що не покине мене до кінця війни.

Нераз вечерами, бувало, сяде коло мене тай розказує щось з давнійшого свого життя, зі свого вояковання, та мріє про будучність. А часом мовчить — мовчить — аж здригнеться і питає: „Чи Бог такий, як його малюють, пане четар?" або: „Де душа в чоловіка: в голові, чи в серци?"

Сто потіх мав я нераз із нього.

Рар вечером сиджу я при столі тай щось читаю. Малий підходить, сідає близько мене й мовчить. Сумний якийсь. Бачу, що має якусь журу, або якби надумувався і мав мені щось дуже важного сказати.

— Що є, Малий? — питаю.

Подумав хвилю, тяжко зітхнув, а відтак якимсь сумним голосом сказав:

— Я вам щось сказавби, пане четар, але... не будете сміятися, і не скажете нікому?

— Ну, скажи, не будь дитиною — успокоюю його.

А він дивиться якось так заклопотано, несміло, відчиняе уста і знов мовчить. По хвилі присуваеться близше й шепотом говорить:

— Я вже давно хотів вам се сказати, пане четар, та не мав відваги. Але сьогодня то таки скажу, бо не видержу довше.

Знова хвиля мовчанки.

— Мій батько Поляк. І я по польськи хрещений. Тільки моя мати Українка. Батько хотів, щоб я був Поляком, але в мене дві душі були: одна польська, друга українська. І вони обі не давали мені спокою. Нераз вони так боролися між собою, що мені аж плакати хотілось. Одна і друга хотіла мене мати для себе. Але українська душа сильнійша як польська, може тому, що я сам за нею стою... Я їй помагав бити польську душу. Ой, нікода, що душі не можна бачити... Я ту свою польську душу задушивби зараз... таки руками... але вона й так боїться нас. Знаете — моєї української душі й мене... як тільки вона пічне щось трохи рухатися, то я як не скочу на неї, як почну проклинати, так вона й сейчас утихає... тепер уже давно маю спокій... і не знаю, чи польська душа в мені живе ще, чи вже ні. Вона не рухається більше й мені так добре тепер... так спокійно... але боюсь, щоб вона не відзивалася часом... ні, ні, вона вже не відізветься, правда-ж, пане четар? Вона певно вже згинула ще тоді, як я стріляв до Поляків перший раз... Знаете, тоді під Львовом... там стільки Поляків упало... певно й від моїх стрілів... може там згинула й моя польська душа... Боже, коби згинула!...

В очах Малого заясніли сльози. Мені жаль зробилося його. Я доказував йому, що він ніколи Поляком не був, бо зріс на українській землі, вигодувався українським хлібом, говорив українською мовою, і Поляком ніколи не чувся, бо й говорити по польськи не вмів. Я вияснив йому, що релігія і нація — се два окремі поняття. Я старався переконати, що рим.-католик може бути ліпшим Українцем, ніж греко-католик або і православний.

Малий повеселішав.

— Тепер уже буду мати чистий спокій — виговорював скоро і якось так радісно дуже. — Як верну до дому, то й мій батько мусить стати Українцем, бо й не стерплю, щоб мій рідний батько говорив, що він не Українець.

— А знаете, пане четар, що я не називаюся як передше?

— Як же?

— Я звався Францішек Щепанек, але як вступив до Укр. Галицької Армії, я боявся, що мене не приймуть, бо будуть думати, що я Поляк, і тому перемінив своє назвиско на Софрон Степанів...

Від сеї хвилі я ще більше полюбив Малого. Був я з ним разом аж до нашого розоружения.

Малий плакав, як одбирали йому коханий кріс. Затискав свої маленькі пястуки й говорив:

— Ми ще будемо воювати, пане четар, правда, будемо? То нічого, що нам відбирають зброю, ми здобудемо собі нову, правда? І ми будемо мати свою державу; правда — будемо?...

А відтак у якомусь стихійному щирому розсердю тупнув ногою, підніс оба пястуки в гору і крикнув:

— Україна мусить бути!...

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць жовтень 1926 року.

Від.	Члени	Каса від.	Разом	Від.	Члени	Каса від.	Разом
1	10.00	—	10.00	245	25.00	25.00	50.00
44	—	25.00	25.00	260	8.00	10.00	18.00
59	3.50	—	3.50	263	—	10.00	10.00
70	5.00	—	5.00	273	33.50	17.00	50.50
71	10.00	10.00	20.00	277	28.50	10.00	38.50
81	3.00	—	3.00	308	60.00	—	60.00
82	25.00	5.00	30.00	317	7.00	—	7.00
127	27.00	25.00	52.00	319	9.00	6.00	15.00
134	2.50	—	2.50	336	7.00	—	7.00
191	14.00	25.00	39.00	345	1.00	—	1.00
206	92.00	25.00	117.00				
207	15.00	—	15.00		391.00	193.00	584.00
218	5.00	—	5.00				

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Члени У. Н. Союза зложили в міс. жовтни 1926 .... $391.00
Відділи У. Н. Союза зложили з кас 193.00

В жовтни 1926 р. зложено разом $ 584.00
По конець вересня 1926 р. проголошено жертв 6,294.50

По конець жовтня 1926 р. зложено загально суму $6,878.50

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць жовтень 1926 року.

ВІДДІЛ 44.

Тов. Укр. Січові Стрільці в Нортгемптон, Па.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів ...... —

Разом $25.00

ВІДДІЛ 59.

Тов. Українська Січ в Бріджпорт, Конн.

Жертва з каси відділу .. $ —
Жертви від членів 3.50

Разом $3.50

Сливинський Петро ...... $ 50
Дрозд Теодор 25
Андрусишин Марія 25
Бакай Григорій 50
Велиток Василь 1.00
Галькевич Михайло 50
Галькевич Марія 50

ВІДДІЛ 70.

Тов. Молодечий Клюб Поступовий в Джерзи Сіті, Н. Дж.

Жертва з каси відділу ... $ —
Жертва від члена 5.00

Разом $5.00

Гаврилюк Ігнатій $5.00

ВІДДІЛ 71.

Сестр. Пресв. Діви Марії в Маганой Плейнс, Па.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів 10.00

Разом $20.00

Боївка Анна $1.00
Бейда Анна 1.00
Ґаленда Анна 1.00
Марчишин Анна 1.00
Пачута Євка 1.00
Ходан Марія 1.00
Рябець Анна 1.00
Чорний Анна 1.00
Ґалайда Елія 1.00
Лунцьо Анна 1.00

ВІДДІЛ 81.

Бр. св. Петра і Павла в Кортіс Бей, Мд.

Жертву з каси відділу проголошено.
Жертви від членів 3.00

Разом $3.00

Біленький Яків $1.00
Іванчук Іван 1.00
Кифор Микола 1.00

ВІДДІЛ 82.

Бр. св. Петра і Павла в Ню Александрія, Па.

Жертва з каси відділу ... $5.00
Жертви від членів 25.00

Разом $30.00

Балик Михайло $1.00
Балик Данько 1.00
Долінський Микола 1.00
Дзира Олекса 1.00
Філовяк Антін 1.00
Гайдук Микола 1.00
Ільків Василь 1.00
Лешеґа Стефан 1.00
Лисик Михайло 1.00
Пішко Григорій 1.00
Питак Семко 1.00
Романів Василь 1.00
Стеренчак Стефан 1.00
Самійло Григорій 1.00
Шиляк Теодор 1.00
Пивінський Іван 1.00
Витівський Теодор 1.00
Гирович Михайло 1.00
Малиш Василь 1.00
Паславський Микола 1.00
Шелц Войцех 1.00
Пішко Йосиф 1.00
Лось Йосиф 1.00
Гуменчук Михайло 1.00
Булій Іван 1.00

ВІДДІЛ 127.

Тов. св. О. Николая в Бофало, Н. Й.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів 27.00

Разом $52.00

Боднар Михайло $1.00
Давидко Юрій 1.00
Ґрех Андрій 1.00
Ґах Іван 1.00
Ґах Михайло 1.00
Град Степан 1.00
Круцько Юрій 1.00
Когут Іван 2.00
Качор Лука 1.00
Левитський Максим 1.00
Муціківський Михайло .. 1.00
Плотиця Григорій 1.00
Плахта Василь 1.00
Рудик Йосиф 1.00
Стецюк Петро 1,00
Тимкович Евгеній 2.00
Володка Павло 2.00
Жук Дмитро 2.00
Юзвак Стефан 1.00
Кушка Теодор 1.00
Кушка Стефан 1.00
Макітра Іван 1.00
Стець Григорій 1.00

ВІДДІЛ 134.

Сестр. св. Анни в Карнеґі, Па.

Жертва з каси відділу проголошена.
Жертви від членів 2.50

Разом $2.50

Залецька Катерина $1.00
Панько Параска 50
Шпинда Марія 25
Орищак Зофія 25
Копко Марія 25
Пчишин Марія 25

ВІДДІЛ 191.

Бр. св. О. Николая в Трой, Н. Й.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів 14.00

Разом $39.00

Базар Іван $1.00
Бучак Михаїл 1.00
Джинджиристий Гринь .. 1.00
Джинджиристий Панько .. 1.00
Дривецький Микола 1.00
Назаревич Іван 1.00
Покида Петро 1.00
Пецик Петро 1.00
Шушко Василь 1.00
Ткач Іван 1.00
Заяць Олекса 1.00
Бомба Ксеня 1.00
о. Ялечко Йосиф 1.00
Бойко Павло 1.00

ВІДДІЛ 206.

Тов. Запорожська Січ в Вунсакет, Р. Ай.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів 92.00

Разом $117.00

Шаравара Яким $2.00
Бардочевський Йосиф 1.00
Басан Андрій 1.00
Бардачевський Стефан .. 1.00
Борис Андрій 1.00
Бойко Дмитро 1.00
Бойко Михайло 1.00
Бурак Юрко 1.00
Червінський Онуфрій 5.00
Чагарин Михайло 1.00
Ґурбель Стефан 1.00
Ґурняк Антін 1.00
Ґулювач Іван 1.00
Герман Йосиф 1.00
Ґаврада Петро 1.00
Городинський Йосиф 1.00
Галас Андрій 50
Городицький Микола 1.00
Гусаль Іван 1.00
Гладик Микола 1.00
Клекот Петро 1.00
Кава Йосиф 1.00
Кушнір Гнат 50
Карась Михайло 1.00
Кaськів Теодор 2.00
Королишин Андрій 1.00
Коцюба Павло 1.00
Кравець Остап 1.00
Литвинець Олекса 1.00
Лукиник Дмитро 2.00
Липка Константин 50
Процишин Яків 1.00
Пророчак Михайло 1.00
Пагут Ілько 1.00
Пригода Федор 1.00
Паньків Іван 1.00
Підгорецький Михайло .. 50
Рапко Іван 1.00
Римінич Дмитро 2.00
Сагайдак Стефан 1.00
Самборський Юрко 1.00
Сулима Петро 50
Стойко Пилип 1.00
Шевчук Йосиф 1.00
Тепер Гнат 1.00
Туз Іван 1.00
Виспянський Станислав .. 1.00
Виспянський Йосиф 1.00
Вецаль Никола 1.00
Заплітний Михайло 1.00
Затонський Іван 2.00
Заходник Олекса 1.00
Зелененький Дмитро 1.00
Врадковський Адам 1.00
Кумуніцький Лука 1.00
Клюнович Йосиф 50
Бардачевський Михайло .. 1.00
Бен Іван 1.00
Ходорівський Кость 50
Гук Петро 1.00
Козак Василь 1.00
Косюк Олекса 2.00
Квасницький Йосиф 1.00
Корницький Кость 1.00
Лаба Андрій 1.00
Назарик Іван 1.00
Околіта Ілія 1.00
Пасечний Василь 1.00
Сирота Андрій 50
Сорокатий Павло 1.00
Швець Андрій 5.00
Василишин Пилип 1.00
Матвіїв Денис 1.00
о. Марущак Максим 5.00
Пижинський Дмитро 1.00
Венгирський Кость 1.00
Пригода Іван 50
Герман Микола 50
Косик Ілія 1.00

ВІДДІЛ 207.

Тов. Галицька Січ в Савт Дірфілд, Масс.

Жертва з каси відділу проголошена.
Жертви від членів 15.00

Разом $15.00

Костюк Іван $5.00
Костюк Ядвіґа 5.00
Костюк Петро 1.00
Костюк Йосиф 1.00
Костюк Михайло 1.00
Сабатович Марія 2.00

ВІДДІЛ 218.

Тов. Сокіл в Кимбел, Огайо.

Жертва з каси відділу проголошена.
Жертви від членів 5.00

Разом $5.00

Суляк Михайло $1.00
Клюс Іван 1.00
Сухар Іван 1.00
Стахура Михайло 1.00
Лисиґанич Іван 1.00

ВІДДІЛ 245.

Тов. Січ ім. Б. Хмельницького в Трентон, Н. Дж.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів 25.00

Разом $50.00

Бойчук Николай $2.00
Ґулгун Павло 5.00
Ґавришко Максим 2.00
Ґасій Василь 2.00
Кривий Андрій 1.00
о. Корсуновський Павло . 1.00
Мазовіта Тимко 1.00
Роґоза Петро 1.00
Савран Василь 1.00
Морозко Іван 2.00
Великий Василь 2.00
Мина Дмитро 2.00
Колтун Іван 2.00
Гетманський Андрій 1.00

ВІДДІЛ 260.

Тов. Просвіта в Бардфорд, Па.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів 8.00

Разом $18.00

Демчина Микола $1.00
Кашляк Іван 1.00
Пованда Дмитро 1.00
Пісьо Василь 1.00
Шемела Михайло 1.00
Шемела Стефан 1.00
Василюк Василь 1.00
Завада Іван 1.00

ВІДДІЛ 263.

Тов. Зап. Січ в Фултон, Н. Й.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів ...... —

Разом $10.00

ВІДДІЛ 273.

Бр. св. Йосафата в Гудсон, Н. Й.

Жертва з каси відділу ... $17.00
Жертви від членів 33.50

Разом $50.50

Дравущак Тимко $1.00
Драбік Іван 1.00
Драбік Йосиф 1.00
Драбік Павло 1.00
Гриб Михайло 1.00
Ґапа Петро 1.00
Юськів Іван 1.00
Ярощак Андрій 1.00
Коцуба Йосиф 1.00
Коцюба Катерина 1.00
Лесьняк Теодор 1.00
Любянецький Олекса 1.00
Маряк Михайло 1.00
Маряк Павло 1.00
Марцінюк Дмитро 1.00
Романчук Григорій 2.00
Рудкай Іван 1.00
Райтаровський Іван 1.00
Сута Семен 1.00
Вайда Василь 1.00
Рудкай Олена 1.00
Стангритчук Йосиф 1.00
Барицька Параскевія 1.00
Хребор Іван 1.00
Дравущак Анастазія 1.00
Яковчик Григорій 1.00
Маруняк Войтко 1.00
Пиндусь Гриць 1.00
Пиндус Маланка 1.00
Васюк Микола 50
о. Волощук Іван 1.00
Дурняк Вартоломей 1.00
Волошин Іван 1.00

ВІДДІЛ 277.

Бр. св. Івана Хрестителя в Гартфорд, Конн.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів 28.50

Разом $38.50

Хорнат Никола $1.00
Гнатюк Іван 1.00
Ґвіздь Яцко 1.00
Ярдан Дмитро 1.00
Ярошевич Михайло 1.00
Калюхович Петро 1.00
Курдина Мих. 1.00
Курко Григорій 1.00
Курко Онуфрій 1.00
Курко Павло 1.00
Курило Олекса 1.00
Коба Константин 1.00
Магера Дмитро 1.00
Шостак Іван 1.00
Залуский Лука 50
Мотиль Сенько 1.00
Бойко Іван 1.00
Ґвіздь Семен 1.00
Ґвіздь Кость 1.00
Копанецький Стах 1.00
Маслоха Алексій 1.00
Мулава Павло 1.00
Мотиль Онуфрій 1.00
Нестерук Іван 1.00
Смощик Юліян 1.00
Ткачик Теодор 1.00
Кущак Матвій 1.00
Федірко Стефан 1.00
Гнатюк Максим 1.00

ВІДДІЛ 308.

Бр. св. Арх. Михаїла в Іст Ст. Луїс, Ілл.

Жертва з каси відділу ... $ —
Жертви від членів 60.00

Разом $60.00

Бакай Дмитро $1.00
Зьомба Йосиф 1.00
Бакай Розалія 1.00
Боднарчук Петро 1.00
Цукевич Микола 1.00
Чорний Григорій 1.00
Чорний Юрко 1.00
Хома Михайло 1.00
Данько Федор 1.00
Данько Анна 1.00
Федор Йосиф 1.00
Гудима Николай 1.00
Івасишин Максим 1.00
Юрків Іван 1.00
Картичак Михайло 1.00
Кохманський Павло 1.00
Коробій Семеон 1.00
Лоцуняк Григорій 1.00
Лоцуняк Явдокія 1.00
Ломиковський Петро 1.00
Лисиґанич Петро 1.00
Маґац Михайло 1.00
Маґац Петро 1.00
Маґац Михайло 1.00
Ніщій Яків 1.00
Силяник Юрко 1.00
Сокальський Дмитро 1.00
Совяк Іван 1.00
Топоринський Петро 1.00
Заяць Василь 1.00
Чорна Катерина 1.00
Хомицький Антін 1.00
Хомицька Ева 1.00
Хома Варвара 1.00
Дмитрів Іван 1.00
Гудима Текля 1.00
Івасишин Катерина 1.00
Юрків Катерина 1.00
Качмар Григорій 1.00
Картичак Анна 1.00
Коробій Марія 1.00
Кохманська Анна 1.00
Лисиґанич Петро 1.00
Маґац Іван 1.00
Маґац Анастазія 1.00
Нищій Ева 1.00
Почуйка Петро 1.00
Реник Іван 1.00
Ружицька Анна 1.00
Солодук Олекса 1.00
Совопіяс Антін 1.00
Силаник Юстина 1.00
Сокальська Федорка 1.00
Семанич Олекса 1.00
Топоринська Анна 1.00
Заяць Ефимія 1.00
Зьомба Анна 1.00
Крута Франко 1.00
Крута Стела 1.00
Лисиґанич Анна 1.00

ВІДДІЛ 317.

Тов. Зап. Січ в Сиракюз, Н.Й.

Жертва з каси проголошена
Жертви від членів $7.00

Разом $7.00

Даньків Михайло $1.00
Кондрасевич Тома 1.00
Фірман Петро 1.00
Моздір Гавриїл 1.00
Осухівський Василь 1.00
Шушевський Кирило 1.00
Зглеський Лука 1.00

ВІДДІЛ 319.

Тов. Вільна Україна в Нантікок, Па.

Жертва з каси відділу $6.00
Жертви від членів 9.00

Разом $15.00

Бабак Теодор $1.00
Круковський Іван 1.00
Проняк Михайло 1.00
Савчук Максим 1.00
Коник Михайло 1.00
Пішек Петро 1.00
Вельґош Іван 1.00
Вовк Микола 1.00
Пащенко Андрій 1:00

ВІДДІЛ 326.

Бр. св. Івана Хрестителя в Авока, Па.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів ...... —

Разом $25.00

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

ГУЦУЛЬЩИНА ВИПОЛОШУЄ ХЛІБОЇДІВ.

ЯК відбувалося хлібоїдське віче в Жабю.

Іван Дутчак-Бодиляк, Гуцул з Жабя, якого бувший староста Сікерскі в 1922 р. вибрав послом до польського сойму, занюхав, що мабуть незадовго прийдуть вибори і щоби може вдалося знова щось лизнути, стягнувши аж самого шефа хрунівського корита, ксьондза Ількова, захотів устроїти дня 28. серпня ц. р. великий „вец народови", в котрім то дни в Жабю-Слупейці є храм.

Як що року, так і цього ціла Гуцульщина кільканайцять тисячною цвітистою масою зійшла з синіх верхів на храм до Слупейки. А коли нарід по укінченім богослуженню почав виходити з церкви на дорогу, уся хрунівська шайка з Ільковом і Дутчаком на чолі вилізла на капличку, яка є межи церковним майданом а публичною дорогою. Шайка та складалася окрім згаданого Ількова і Дутчака ще з трьох Дутчакових синів і з „ордерованого" бувшого цаказного війта Дмитра Урשеджука-Танасенькового. До них увійшов також „пшедставіцель владзи", комісар зі староства Лушпіньскі. Ціла дорога, як також церковна площа, були густо обсаджені державною поліцією і пограничною державною сторожею.

Паниця Дутчак, вилізши на каплицю, підняв руки й хотів щось говорити, та народ могутнім окликом „ганьба, зраднику, запродав нас, хруню і т. д." закричав так, що ізза окликів „ганьба", добуваючихся з грудей кільканайцять тисячної маси, мусів перестати. Зявилося тоді кількох леґінів з трембітами і, підійшовши близько до каплички, стали хруням у вічі витрублювати „померщої", а нарід почав реготатись. Однак комусь було цього замало і кинув в Дутчака яйцем, поцілівши його в голову. Тоді хлібоїд добув револьвер і хотів стріляти в товпу. Тверезійші його сини відібрали йому з рук пістолет а самі, вхопивши бартки, злізли з каплички на долину і кинулись на стоячих попереду Михайла Гайчука - Марківського та Петра Шекерика-Дониковогo і хотіли їм розторощити голови. Нападені відпарували їх удари своїми бартками, однак один з щенюків ударив Петра Шекерика в руку так сильно, що бартка переломилася. Підчас того старий Дутчак став накликати поліцію словами „стріляйте авантурників", показуючи руками на цілу масу народу. У Гуцулів, як побачили, що щенюки по гадючому кусають їх братів, заграла кров. Вони з піднесеними бартками кинулись на щенюків. Були би їх вмить рознесли, якби поліція не відгородила „гаде" від розлюченої маси народу. Притомнійші, бачучи, що все веде до нехибного кровопролиття, а потім певно до відомих і памятних ще з 1920 р. „карних експедицій", стали успокоювати нарід, та це так легко не вдалося. Розющена товпа з свистом і криком при звуках трембіт стала кидати камінням і чим попало в хрунів. Перший ксендз Ількуф, яко „презес" хлібоїдів, закасавши реверенду до гори, зліз з каплички з задної сторони та, супроводжуваний маршовими звуками трембіт, втік через царинки та городи. За ним, сховавши „орділь" в пазуху, чкурнув Урщеджук, а за ними натягнувши крисаню добре на очі та вуха, під градом каміння пустився сам Дутчак, стративши мабуть від перепою военний „анімуш".

Комісар староства, котрий зліз „з паради" ще перед Ільковом, приказав поліції кордоном обступати хлібоїда та візвав нарід розійтися. За намовою холоднокровних Гуцули розійшлися домів, а частина на свято Франка, яке відбулося в загороді Михайла Гайчука. А хлібоїди немов проститутки відійшли з похиленими головами під охороною поліції.

Не помогло чотиролітне балакання хлібоїдів в соймі польськім, що „спокойни людек гуцульскі" по підданчому признае себе за покірних слуг. Народ, розходячись, обурений говорив: „не доста, що на наших трупах і на нашій крові збивав гроші, а тепер іще кусає і спокійно Богу помолитись не дає". А тих кілька „члонків вшехпольської організації народової", що стояли з боку і хотіли залюбки прислухуватись хлібоїдському туманенню людей, побачили, що на дурно пішла їх праця і гроші, стягнені ними з народу і викинені на банду хлібоїдів.

Гуцули, той гордий нарід український, дали наглядний доказ, що вони є відпорні на всяке туманення і заразу. Зрадникам нема чого там шукати.

Гуцул.

Прижмуреним оком.

ТІЛЬКИ ТАК!...

В англійському „Таймсі" поміщено статтю, де виступається проти попирання англійським урядом Польщі Пілсудського. Польська преса счинила по тій причині крик.

Погана Англія, поганий отой Таймс! На Польщу виписує, сумний кінець заповідає, ревізії границь домагається.

— Польщу — каже — від національних меншостей розпирає...

От безличний!

А потім, чорне по білому:

— „Хто з національних „меншостей хоче остати під Польщею?"

— Ніхто! — каже англійський ґазетяр.

„Німці бажають за всяку ціну получитися з матірною державою...

„Білорусини стремлять до відірвання своєї етнографічної території разом з Вільном від Польщі, при чому політичною формою протипольської аґітації є питання земельної реформи...

„Українці теж не хочуть... Їхня політика є неґативною та протипольською, але нескристалізованою, та стремить перехресними стежками до утворення незалежної української держави"...

От тобі!... Це Таймс так.

А „Курієр Краковскі" собі:

„На своюому подвірю є Польща суверенною хазяйкою — і нікому не позволить бушувати на своїй території. Хай собі це Таймс затямить!... Хто подає в сумнів права Польщі, які святочно забезпечено договорами, хто говорить про „ревізії" в некористь Польщі, той є шкідником Европи, що перешкоджує в її стабілізації"...

Добре врізав!

Біда тільки, що Таймс коротку память має...

І все сумнівається в оті права Польщі...

І все ще про ревізію балакає!...

Поганий!

А я мавби все таки раду, як замкнути рота тому редакторови з Таймса. Запросити його до Львова треба!...

І тут арештувати, як німецько - большевицько - чеського шпіґуна!...

І віддати в руки польської поліції на допит!...

Обовязково замовкби! Ребра-ж бо...

Аристид Шишка.